

Arbetsmiljö

INNEHÅLL

Arbetsmiljö	3
Jobba systematiskt	4
Jobba förebyggande	4
Skyddsombud/arbetsmiljöombud	5
Brister arbetsmiljön - checklista	6
Ditt stöd	7

Arbetsmiljö

Arbetsgivare som satsar på en god arbetsmiljö och därmed på sin personal uppnår mycket. Minskad sjukfrånvaro, högre intäkter och ökad goodwill är bara några exempel.

Du som är förtroendevald representerar de anställda även när det gäller arbetsmiljön. Du ska se till att arbetsgivaren verkligen uppfyller sitt ansvar enligt arbetsmiljölagens krav.

Ansvaret är arbetsgivarens

Enligt arbetsmiljölagen är arbetsgivaren ansvarig för arbetsmiljön och ska systematiskt planera, leda och kontrollera verksamheten så att en god arbetsmiljö uppnås. Arbetsgivaren ska också utreda arbetsskador, analysera arbetsmiljörisker och vidta åtgärder. Dessutom ingår att upprätta handlingsplaner och dokumentation samt ansvara för rehabilitering.

Ofta är arbetsmiljöansvaret delegerat till personalansvariga chefer. De måste få utbildning, resurser och befogenheter.

Du som förtroendevald kan

- ta reda på vem som har ansvaret för arbetsmiljön och se till att det blir känt på arbetsplatsen
- ta reda på vem/vilka som arbetar med arbetsmiljöfrågorna och se till att det blir känt på arbetsplatsen

Jobba systematiskt

Arbetsmiljöverket utfärdar föreskrifter i arbetsmiljöfrågor. Den grundläggande föreskriften är Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM). SAM kräver att arbetsgivaren har en arbetsmiljöpolicy, samt rutiner och resurser för arbetsmiljöarbetet. Arbetsgivaren måste ha ett förebyggande system för att kunna identifiera och minska risker och brister.

Vid en förändring – till exempel omorganisation – ska arbetsgivaren kartlägga och analysera arbetsmiljöaspekterna genom en risk- och konsekvensanalys.

Du som förtroendevald kan

- kontrollera att arbetsgivaren arbetar systematiskt enligt föreskrifterna i SAM
- kräva att en riskanalys görs inför allt förändringsarbete

Föreskrifter för organisatorisk och social arbetsmiljö

Som stöd för att förebygga ohälsosam arbetsbelastning och kränkande särbehandling finns sedan 2016 föreskrifter för organisatorisk och social arbetsmiljö. Föreskrifterna innehåller krav på att arbetsgivaren har mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. För att komma igång med arbetet finns stödmaterial i form av exempelvis vägledningar. Föreskrifterna finns på Arbetsmiljöverkets hemsida, www.av.se.

Jobba förebyggande

Arbetsgivare har mycket att vinna på att satsa förebyggande på arbetsmiljön snarare än att försöka reparera skador som redan skett.

Du som förtroendevald kan

- kontrollera att det arbetstidsavtal som gäller också följs, till exempel att all övertid bokförs
- påverka vilka tjänster inom företagshälsovården som köps in och att det finns rutiner för rehabilitering

Skyddsombud/arbetsmiljöombud

Skyddsombudet har enligt arbetsmiljölagen en rad befogenheter. Skyddsombudets uppgift är att inom sitt skyddsområde företräda medarbetarna, verka för en god arbetsmiljö och påpeka brister i arbetsmiljön.

På arbetsplatser där det finns kollektivavtal utser den fackliga lokalavdelningen skyddsombud. Den som utses till skyddsombud ska anmälas till arbetsgivaren och Sveriges Ingenjörer.

Som skyddsombud eller förtroendevald behöver du utbildning för att kunna verka effektivt. Lokalavdelningen måste också aktivt samverka med arbetsgivarens arbetsmiljöorganisation. Arbetsmiljölagen har ett uttalat krav att det organiserade arbetsmiljöarbetet ska bedrivas tillsammans med arbetstagarna och deras representanter.

Du som förtroendevald kan

- verka för att skyddsombud finns för akademiker
- se till att skyddsombud och förtroendevalda får arbetsmiljöutbildning
- verka för en bra samordning mellan lokalavdelningen och arbetsmiljöorganisationen
- anmäla skyddsombud till Sveriges Ingenjörer och arbetsgivaren

Brister arbetsmiljön?

- 1 Påtala för din närmaste chef att det finns en risk eller brist i arbetsmiljön.
- 2 Om chefen inte gör något åt saken – kontakta skyddsombudet.
- 3 Skyddsombudet kontaktar arbetsgivaren och kan skriftligen begära en åtgärd eller undersökning.
- 4 Om inte begärd åtgärd eller undersökning beaktas eller uppfylls vänder sig skyddsombudet till Arbetsmiljöverket som har en obligatorisk skyldighet att pröva skyddsombudets begäran; oftast sker inspektion.

Tänk på att samordna arbetsmiljöfrågorna där det både finns lokalavdelning och skyddskommitté/skyddsombud.

Ditt stöd

Logga in på Sveriges Ingenjörers webbplats. Under fliken förtroendevald finns ett avsnitt om arbetsmiljö med fördjupad information och flera exempel på situationer i arbetsmiljöarbete.

Förbundet genomför även kurser för skyddsombud och arbetsmiljöansvariga i systematiskt arbetsmiljöarbete. Information om kurserna finns också på hemsidan.

sverigesingenjorer.se/Om-forbundet/Sa-tycker-vi/arbetsmiljo/

Sveriges Ingenjörer är det enda fackförbundet med fullständigt fokus just på ingenjörer. Därför har vi specialistkunskap om dina villkor och förutsättningar på arbetsmarknaden. Vårt jobb är att se till att du som medlem har goda arbetsvillkor, får möjlighet att utvecklas i din yrkesroll och blir värderad precis så högt som du förtjänar.

Trygghet

- Rådgivning
- Inkomstförsäkring
- Förhandling och juridisk hjälp
- Försäkringar för ditt privatliv

Läs mer på
sverigesingenjorer.se
 om övriga förmåner som
 ingår i ditt medlemskap.

Karriär och utveckling

- Ingenjörsspecifik lönestatistik
- Karriärseminarier och coaching
- Unikt ingenjörsnätverk
- Medlemstidningar

SVERIGES INGENJÖRER

Box 1419, 11184 Stockholm
 Malmskillnadsgatan 48
 tel 08-613 80 00
info@sverigesingenjorer.se
sverigesingenjorer.se